

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

(IT-04-84-R77.4)

HARAQIJA i MORINA

ASTRIT HARAQIJA

Oslobođen optužbi

Bivši ministar kulture, omladine i sporta Kosova

- Oslobođen optužbi

Optužnica	12. februar 2008. (obelodanjena 25. aprila 2008.)
Prvo stupanje pred Sud	29. april 2008, izjasnio se po svim optužbama da nije kriv
Presuda Pretresnog veća	17. decembar 2008, osuđen na pet meseci zatvora
Presuda Žalbenog veća	23. jul 2009, presuda poništena

BAJRUSH MORINA

Osuđen za nepoštovanje Međunarodnog suda u predmetu Haradinaj i drugi

Politički savetnik zamenika ministra kulture, omladine i sporta Kosova; honorarni urednik kosovskog dnevnog lista "Bota Sot"

- Osuđen na tri meseca zatvora

Krivična dela za koja je osuđen:

Nepoštovanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A)(iv) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda)

- Morina je svesno i hotimično ometao sprovođenje pravde vršeći pritisak na zaštićenog svedoka, svedoka PW kako bi ga nagovorio da ne svedoči kao svedok optužbe na suđenju Ramushu Haradinaju, Idrizu Balaju i Lahiju Brahimaju.

Optužnica	12. februar 2008. (obelodanjena 25. aprila 2008.)
Prvo stupanje pred Sud	29. april 2008., izjasnio se po svim optužbama da nije kriv
Presuda Pretresnog veća	17. decembar 2008, osuđen na tri meseca zatvora
Presuda Žalbenog veća	23. jul 2009, presuda potvrđena

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	4
Broj svedoka optužbe	4
Broj dokaznih predmeta optužbe	32
Broj svedoka odbrane (samo za Haraqiju)	3
Broj dokaznih predmeta odbrane (samo za Haraqiju)	9

SUĐENJE	
Početak suđenja	8. septembar 2008.
Završne reči	11. septembar 2008.
Pretnosno veće I	sudija Alphons Orié (predsedavajući), sudija Christine Van Den Wyngaert, sudija Justice Moloto
Tužilaštvo	Serge Brammertz, Daniel Saxon
Odbrana	Za Astrita Haraqiju: Karim Khan Za Bajrusha Morinu: Jens Dieckmann
Presuda	17. decembar 2008.

ŽALBENI POSTUPAK	
Žalbeno veće	sudija Iain Bonomy (predsedavajući), sudija Mehmet Güney, sudija Fausto Pocar, sudija Liu Daqun i sudija Andrésia Vaz
Tužilaštvo	Barbara Goy
Odbrana	Za Astrita Haraqiju: Karim Khan Za Bajrush Morinu: Jens Dieckmann
Presuda	23. jul 2009.

POVEZANI PREDMETI <i>po geografskom području</i>	
HARADINAJ I DRUGI (IT-04-84)	

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

U skladu s pravilom 77 Pravilnika o postupku i dokazima, Međunarodni sud može da pokrene postupak za nepoštovanje suda. Nadležnost MKSJ u smislu nepoštovanja nije striktno zacrtana njegovim Statutom. Međutim, čvrsto je uvreženo da Međunarodni sud poseduje inherentnu nadležnost, proisteklu iz njegove sudske funkcije, da obezbedi da vršenje nadležnosti koja mu je Statutom izričito poverena ne bude ometano i da njegove osnovne sudske funkcije budu zaštićene. Kao jedan međunarodni krivični sud, ovaj Međunarodni sud ima inherentno ovlašćenje za krivično gonjenje zbog ponašanja kojim se ometa sprovođenje pravde. To ometanje može uključivati ponašanje kojim se sprovođenje pravde ometa, nanosi mu se šteta ili se ono zloupotrebljava. Oni koji na takav način svesno i hotimično ometaju sprovođenje pravde Međunarodnog suda mogu stoga biti proglašeni krivim za nepoštovanje Međunarodnog suda.

Optužnica protiv Haraqije i Morine podneta je poverljivo i *ex parte* 8. januara 2008. Potvrđena je 12. februara 2008, a obelodanjena 25. aprila 2008.

Prema optužnici, u julu 2007, Haraqija i Morina pokušali su da nagovore zaštićenog svedoka PW da ne svedoči kao svedok optužbe u predmetu *Tužilac protiv Ramusha Haradinaja, Idriza Balaja i Lahija Brahimaja*.

Svedoku su 20. maja 2005. odobrene zaštitne mere. Tužilaštvo je 12. januara i 13. februara 2007.

obelodanilo njegove neredigovane izjave odbrani. Samo su Haradinaj, Balaj, Brahimaj i njihovi timovi odbrane imali pristup tim dokumentima. U to vreme Haraqija je bio ministar kulture, omladine i sporta Kosova i jedan od tri suosnivača "Odbora za odbranu Ramusha Haradinaja". Morina je radio za njega kao politički savetnik zamenika ministra u Ministarstvu kulture, omladine i sporta Kosova i honorarni urednik kosovskih novina "Bota Sot". U Optužnici je navedeno da je Haraqija u julu 2007, kad je saznao identitet svedoka, dao nalog Morini da otputuje u zemlju boravka svedoka PW kako bi ga uverio da ne svedoči protiv Haradinaja. U Optužnici je navedeno da se Morina sastao sa svedokom 10. i 11. jula 2007. i da je njegov put platilo Ministarstvo.

U Optužnici je navedeno da je svedok odbio da popusti pod pritiskom i da je, na kraju, svedočio.

Astrit Haraqija se teretio za sledeće:

- nepoštovanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A)(iv) Pravilnika o postupku i dokazima); ili, alternativno:
- podsticanje na nepoštovanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A) (iv) i (B) Pravilnika o postupku i dokazima)

Bajrush Morina se teretio za sledeće:

- nepoštovanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A)(iv) Pravilnika o postupku i dokazima).

SUĐENJE

Suđenje je održano od 8. do 11. septembra 2008. godine. Tužilaštvo je pozvalo četiri svedoka: zaštićenog svedoka br. 1 i zaštićenog svedoka br. 2, Petera Mitford-Burgessa (istražitelja na MKSJ-u), i Angelinu Krasniqi (zaposlenicu Ministarstva kulture, sporta i omladine Kosova). Odbrana Morine nije pozvala nijednog svedoka. Odbrana Haraqije pozvala je i ispitala tri svedoka, samog optuženog, Edmonda Kuqija (vozača optuženog), i Agima Kasapollija (savetnika u Ministarstvu kulture, sporta i omladine Kosova).

PRESUDA PRETRESNOG VEĆA

Pred Pretresnim većem su izvedeni dokazi na osnovu kojih je utvrđeno da je Morina 2. jula 2007. kontaktirao svedoka 2 i nakon toga otputovao da se sa njim sastane 10. i 11. jula. Na tim sastancima Morina je svedoku 2 rekao da ga je Haraqija poslao da od svedoka 2 zatraži da ne svedoči protiv Ramusha Haradinaja. Morina je svedoku 2 takođe rekao da su drugi svedoci koji su u predmetu Haradinaj i drugi svedočili pred Međunarodnim sudom kasnije ubijeni. Pretresno veće je odbacilo argument odbrane da tužilac nije uspeo da dokaže van razumne sumnje da je bilo vrlo verovatno da će ponašanje Bajrusha Morine odvratiti svedoka 2 od davanja iskaza. Iako se ponašanje Bajrusha Morine ispoljilo kao davanje prijateljskog saveta u iskreiranoj prijateljskoj atmosferi, bilo je jasno da su reči Bajrusha Morine bile zamišljene kao snažan i jednoznačan poziv svedoku 2 da se suzdrži od svedočenja u predmetu Haradinaj i drugi, te da su se samo tako mogle i shvatiti. Po mišljenju Pretresnog veća, takvo ponašanje predstavljalo je zastrašivanje, odnosno uticanje one vrste koja se zabranjuje pravilom 77(A)(iv) Pravilnika. Neuspeh Bajrusha Morine da odvrati svedoka 2 od davanja iskaza nema nikakvu materijalnu težinu u vezi s utvrđivanjem odgovornosti Bajrusha Morine. Pretresno veće je stoga konstatovalo da ponašanje Bajrusha Morine predstavlja nepoštovanje suda na osnovu pravila 77(A)(iv) Pravilnika.

Što se tiče odgovornosti Astrit Haraqije, Pretresno veće se uverilo da jedini razumni zaključak koji se može izvući iz celokupnih dokaza, s obzirom na višestruke potkrepljujuće veze i okolnosti u celini, jeste da je Haraqija znao da je svedok 2 bio svedok u predmetu Haradinaj i drugi pred Međunarodnim sudom i da je naložio Morini da poseti svedoka 2 s konkretnim zadatkom da utiče na njegovo svedočenje. Iako se Haraqija nije lično susreo ili komunicirao sa svedokom 2, Pretresno veće je konstatovalo da iz dokaza sledi van razumne sumnje da je Haraqija, znajući da se svedok 2 sprema da da iskaz pred Međunarodnim sudom, upotrebi svoj uticaj nad Morinom koji je prihvatio Haraqijin autoritet i sledio njegove naloge. Stoga je Pretresno veće konstatovalo da je ponašanje Astrita Haraqije činilo integralni deo kažnjivog ponašanja Bajrusha Morine i da stoga predstavlja nepoštovanje suda u skladu s pravilom 77(A)(iv) Pravilnika.

Prilikom utvrđivanja težine krivičnog dela i razmatranja otežavajućih i olakšavajućih okolnosti, pretresno veće je primetilo u vezi s obojicom optuženih da je zastrašivanje svedoka naročito težak oblik među potencijalnim načinima ometanja sprovođenja pravde. Tužilaštvo je navelo da je ponašanje dvojice optuženih bilo "naročito flagrantno" s obzirom na poteškoće s kojima se suočilo Pretresno veće u predmetu Haradinaj i dr. s obzirom na obezbeđivanje svedočenja svedoka u atmosferi koju su mnogi svedoci doživljavali kao nesigurnu. Ipak, Pretresno veće je uzelo u obzir važnost obezbeđivanja valjanog sprovođenja pravde na način da je zaštitilo svedoke od bilo kakvog ometanja s ciljem izmene njihovog svedočenja ili nagovaranja svedoka da odustanu od svedočenja. Stoga, ova inherentni aspekt nije dalje uziman u obzir kao otežavajuća okolnost.

Što se tiče otežavajućih okolnosti, Pretresno veće je konstatovalo da je Haraqija zloupotrebio svoj visoki položaj u strukturi vlasti kako bi izvršio pritisak na jednog zaposlenog u svom ministarstvu.

Kao olakšavajuću okolnost za Morinu Pretresno veće je u obzir uzelo njegov dobar karakter, nepostojanje krivičnog dosjea i njegovu porodičnu situaciju. Pretresno veće je takođe uzelo u obzir i činjenicu da je prilikom izvršenja nepoštovanja suda Morina bio pod pritiskom Astrita Haraqije, kao i to da je Morina oklevao da izvrši ono što mu je Haraqija rekao da učini i da se izvinio za svoje ponašanje svedoku 2.

Kao olakšavajuću okolnost za Haraqiju Pretresno veće je u obzir uzelo njegov dobar karakter i njegovu sudelovanje u inkluzivnim političkim projektima s ciljem pomirenja, kao i njegovu porodičnu situaciju.

Dana 17. decembra 2008, Pretresno veće je izreklo presudu i proglasilo Astrita Haraqiju and Bajrusha Morinu krivima za:

- Nepoštovanje Međunarodnog suda (pravilo 77(A)(iv) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda)

Kazna: pet meseci zatvora za Astrita Haraqiju i tri meseca zatvora za Bajrusha Morinu. U kaznu im se uračunava vreme provedeno u pritvoru.

ŽALBENI POSTUPAK

Dana 2. januara 2009, Tužilaštvo i oba odbrambena tima podneli su najave žalbi.

Dana 19. januara 2009, Tužilaštvo je podnelo svoj žalbeni podnesak.

Dana 5. februara 2009, odbrana Astrita Haraqije podnela je javnu verziju žalbenog podneska.

Dana 9. februara 2009, Morini je odobreno privremeno puštanje na slobodu do donošenja presude u žalbenom postupku.

Dana 8. aprila 2009, Haraqiji je odobreno privremeno puštanje na slobodu do izricanja presude po žalbi.

Dana 23. juna 2009, odbrana Bajrusha Morine podnela je javnu verziju svog žalbenog podneska.

Žalbeno veće je prihvatilo drugi žalbeni osnov Astrita Haraqije, zaključivši da je Pretresno veće dalo preveliku težinu dokazima koji nisu provereni unakrsnim ispitivanjem, od kojih se većina zasnivala na "glasinama iz druge ili čak treće ruke", kada je konstatovalo da je Haraqija imao uticaj nad Morinom i da mu je naložio da počinu krivično delo nepoštovanja suda. Stoga je Veće poništilo osuđujuću presudu Astritu Haraqiji.

Žalbeno veće je odbacilo sve žalbene osnove Bajrusha Morine kao i žalbene osnove Tužilaštva.

Dana 23. jula 2009, Žalbeno veće je izreklo presudu i poništilo osuđujuću presudu Astritu Haraqiji, a potvrdilo kaznu od tri meseca zatvora za Bajrusha Morinu.

